ରାସାୟନିକ ଔଷଧର ନାମ	ଘାସ କିସମ	ପରିମାଣ (ଗ୍ରା/ହେକ୍ଟର)	ବ୍ୟବହାର ସମୟ	ମନ୍ତବ୍ୟ/ସିଞ୍ଚନ ମାତ୍ରା ରାସାୟନିକ ଔଷଧରେ କେତେ ପରିମାଣରେ ଜଳ ମିଶାଯିବ
ପ୍ରେଟିଲାକ୍ଲୋର (୩୦)	ମୁଥା,ଘାସ, ଓସାରିଆ ପତ୍ର ଘାସ	୩୦୦	ରୁଆର ୦-୩ ଦିନ ପରେ	ଅଳ୍ପପାଣିଥିବା ବିଲରେ ସ୍ପ୍ରେ କରନ୍ତୁ ଓ ପରେ ପରେ ବିଲରେ ୨-୩ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ପାଣି ରଖନ୍ତୁ। ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୫୦-୨୦୦ଲିଟର ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।
ବ୍ୟୁଟାକ୍ଲୋର (୮୦)	ମୁଥା,ଘାସ, ଓସାରିଆ ପତ୍ର ଘାସ	୭୫୦	ରୁଆର ୨-୫ ଦିନ ପରେ	ଓଦାଳିଆ ସ୍ଥଳରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୫୦-୨୦୦ ଲିଟର ପରିମାଣ ସ୍ପ୍ରେ କରନ୍ତୁ।
୨-୪- ଡ଼ି (୪୦)	ମୁଥା,ଘାସ, ଓସାରିଆ ପତ୍ର ଘାସ	୩୨୦	ରୁଆର ୧୫-୨୧ଦିନ ପରେ	ଘାସର ପତ୍ର ପାଣି ଉପରେ ଥିବା ଦରକାର ସିଞ୍ଚନର ୨-୩ଦିନ ପରେ ପୁଣି ବିଲରେ ପାଣି ଭରନ୍ତୁ।
ପାଇରାଜୋସଲଫୁରନ୍ ଇଥାଇଲ୍	ମୁଥା,ଘାସ, ଓସାରିଆ ପତ୍ର ଘାସ	୨୦	ରୁଆର ୩-୬୦ଦିନ ପରେ	ବିଲରେ ଅଳ୍ପ ପାଣି ରଖି ରୁଆର ୩-୬ ଦିନ ପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।
ବିସପାରିବାକ୍ ସୋଡ଼ିୟମ୍	ମୁଥା,ଘାସ, ଓସାରିଆ ପତ୍ର ଘାସ	୨୫	ରୁଆର ୨୦-୨୫ଦିନ ପରେ	ସ୍ପ୍ରେ କରନ୍ତୁ ବା ଦାନାଦାର ଔଷଧକୁ ଅଳ୍ପ ପାଣି ଥିବା ବିଲରେ ପକାନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଇ.ସି.ଫରମୁଲେସନକୁ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫୦କି.ଗ୍ରା ବାଲିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।
ବୁଣାଧାନ ପାଇଁ: ପ୍ରେଟିଲାକ୍ଲୋର (ସାଫେନର ସହିତ) ୩୦	ମୁଥା,ଘାସ, ଓସାରିଆ ପତ୍ର ଘାସ	୩୦୦	ରୁଆର ୦-୩ ଦିନ ପରେ	ବିଲରୁ ପାଣି ନିଗାଡି ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ, ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୫୦ ରୁ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।
ବ୍ୟୁଟାକ୍ଲୋର (୮୦)	ମୁଥା,ଘାସ, ଓସାରିଆ ପତ୍ର ଘାସ	୭୫୦	ରୁଆର ୬-୮ଦିନ ପରେ	ଓଦାଳିଆ ମାଟିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ। ୧୫୦-୨୦୦ ଲିଟର ପାଣି ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।

ଶୁଦ୍ଧ ବିହନ ରଖିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ

- ବିହନର ବିଶୁଦ୍ଧତା ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ, ଫସଲରୁ ସବୁ ପ୍ରକାରର ମିଶା ଗଛ (ଅନ୍ୟ କିସମ ଧାନ), ଧାନ ଫୁଲ ଉଡ଼ାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଓ ପରେ କାଟି ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତୁ। ବିଲରେ ଥିବା ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଧାନ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକୁ (ଉଚ୍ଚତା, ରଙ୍ଗ,ଫୁଲ ଉଡ଼ାଇବା ସମୟ, କେଣ୍ଡା ଓ ଧାନର ଆକାର ଇତ୍ୟାଦି ଭିନ୍ନ ଲାଗୁ ଥିବା), ଫୁଲ ଉଡ଼ାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଓ ପୁଣି ପରେ କାଟି ଦିଅନ୍ତୁ। ପୋକା ଓ ମଲା କେଣ୍ଡା ମଧ୍ୟ ବାହାର କରି ଦିଅନ୍ତୁ।
- କେଣ୍ଡାରେ ଶତକଡ଼ା ୮୦ରୁ୮୫ ଭାଗ ଧାନ ପାଚି ଗଲେ କାଟି ଆଣନ୍ତୁ।
- ଧାନ ଅମଳ ଓ ଶୁଖାଇବା କାର୍ଯ୍ୟ ଶୀଘ୍ର କରନ୍ତୁ। ଦରକାର ହେଲେ ଅଧିକଥର ଉଡ଼ାନ୍ତୁ, ଅନ୍ୟ ଧାନ ନମିଶିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତୁ।
- ବିହନକୁ ଅଲଗା କରି ରଖନ୍ତୁ, ବିହନ ରଖିବା ପାତ୍ର/ଜାଗାରେ, ବିହନର ନାମ ଓ ଅମଳ-ବର୍ଷ, ଲେଖି ରଖନ୍ତୁ। ବିହନକୁ ଥଣ୍ଡା, ଶୁଖିଲା ଓ ସଫା ଜାଗାରେ ସାଇତି ରଖନ୍ତୁ।
- ବିହନରୁ ଭଲ ଗଜା ହେବା ପାଇଁ ତାକୁ ୧୪% ଆର୍ଦ୍ରତା ଭିତରେ ରଖନ୍ତୁ।

ଉତ୍ପାଦନ ପରିମାଣ

- ଅନୁକୂଳ ଜଳବାୟୁ ଅର୍ଥାତ୍ ବଢ଼ି ପାଣି ନହେଲେ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଓ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଧାନ ପ୍ରାୟ ଏକା ପରିମାଣର ଅମଳ ଦେଇଥାନ୍ତି (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪ ରୁ ୭ ଟନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)
- ବଢ଼ିପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ଗଲେ, ବୁଡ଼ିବା ସମୟ ଓ ପାଣିର ଗୋଳିଆ ଅଂଶ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଠାରୁ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ୧ରୁ୨ ଟନ୍ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ।
- ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନ ଚାଷ କରି ଜଣେ ଚାଷୀ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ଟ.୫୦୦/-ରୁ ଟ.୨୫,୦୦୦/- ଯାଏ ଅଧିକ ଆୟ କରି ପାରିବେ।

ପ୍ରତିବନ୍ଧକ

- ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନ କେବଳ ହଠାତ୍ ବଢ଼ି ପାଣି ଆସୁଥିବା ଓ ଫସଲକୁ ୭ ରୁ୧୭ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଡ଼ାଇ ରଖୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ। ଏହା ବହୁ ଦିନ ଠିଆ ପାଣି ରହୁଥିବା ଓ ବଢ଼ି ପର ଅବସ୍ଥାରେ ୧ ଫୁଟରୁ ଅଧିକ ପାଣି ରହୁଥିବା ବିଲ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ।
- ଧାନ ଗଜା ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ଏହି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଜିନ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ଆସିନଥାଏ। ତେଣୁ ଗଜା ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ବିହନ ବୁଣା ବିଲରେ ବା ତଳି ଘେରାରେ ବୁଡ଼ି ଗଲେ, ଏହି ଜିନ୍ ପ୍ରାୟ ସହାୟକ ହୋଇନଥାଏ।

ଯୋଗାଯୋଗ ଠିକଣା :

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ

ପ୍ରଥମ ମହଲା, ସିଜି ବ୍ଲକ୍, ନାସ୍କ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, ଦେବ ପ୍ରକାଶ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମାର୍ଗ,
ପୁଷା କ୍ୟାମ୍ପସ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ - ୧୧୦୦୧୨, ଭାରତ
ଟେଲିଫୋନ : +୯୧-୦୧୧-୬୬୭୬୩୦୦୦
ଫାକ୍ସ : +୯୧-୦୧୧-୨୫୮୪୧୮୦୧

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (IRRI), ଓଡ଼ିଶା

ଓଡ଼ିଶା ହବ୍ ଅଫିସ, ପ୍ଲଟ ୩୪୦/ସି, ଶହୀଦନଗର,
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୭୫୧୦୦୭
ଟେଲିଫୋନ : ୦୬୭୪-୨୫୮୪୯୨୯

www.irri.org www.rkbodisha.in www.knowledgebank.irri.org

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍ - ୧

(ବଢ଼ି ପାଣି ସହିପାରୁଥିବା ଧାନ କିସମ)

IRRI

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ

www.irri.org www.rkbodisha.in www.knowledgebank.irri.org

ବଢ଼ି ପାଣି ସହିପାରୁଥିବା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ-୧

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ (ଏମ୍.ଟି.ୟୁ. ୭୦୨୯ ବା କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ କୁହାଯାଉଥିବା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମଶୁରୀ) ଧାନ, ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଅତି ଲୋକପ୍ରିୟ ଧାନ ଭାବରେ ଓ ବିଶେଷ କରି ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ, ବିହାର, ଓଡ଼ିଶା, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ପୂର୍ବ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ, ଛତିଶଗଡ଼, ତ୍ରିପୁରା ଓ ଆସାମରେ ଏବେ ପ୍ରାୟ ୬ ନିୟୁତ (୬୦ଲକ୍ଷ) ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଚାଷ କରାଯାଉଅଛି। ଏହି ଧାନ ବାଙ୍ଗଲାଦେଶ ଓ ନେପାଳରେ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଲୋକପ୍ରିୟ। ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଖରିଫ ବା ବର୍ଷାଦିନିଆ ଧାନ ଫସଲର ଉଭୟ ଜଳସେଚିତ ଓ ଅଣସେଚିତ ପ୍ରାୟ ୧୨ ନିୟୁତ (୧୨୦ଲକ୍ଷ) ହେକ୍ଟର ଜମି ବନ୍ୟାପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଓ ସେଥିରୁ ପ୍ରାୟ ଅଧା ଅଧି ପ୍ରତିବର୍ଷ ବନ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ। ଖାଲ ଧାନ ଜମି ବନ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେଉଥିବା ବେଳେ, ବଡ଼ ବଢ଼ି ହେଲେ ମଧ୍ୟମ ଓ ଉଚ୍ଚ ଜମି ମଧ୍ୟ ବଢ଼ି ପାଣିରେ ବୁଡିଯାଇ ଫସଲ ନଷ୍ଟହୁଏ। ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଧାନର ଏକାଦିକ୍ରମେ ୫-୬ ଦିନ ବୁଡ଼ା ପାଣି ସହିବା ଶକ୍ତିନାହିଁ। ତେଣୁ ବଢ଼ି ପାଣିରେ ବେଶୀଦିନ ବୁଡ଼ି ରହିଲେ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଅମଳ କମିଯାଏ। ପ୍ରକୃତପକ୍ଷେ, ବନ୍ୟାଞ୍ଚଳରେ ଚାଷୀ ଭାଇମାନେ ଏକ ଅନିଶ୍ଚିତ ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟରେ ଧାନଚାଷ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ କମ୍ ସମ୍ବଳ ବିନିଯୋଗ କରିଥାନ୍ତି। ଫିଲିପାଇନସ୍ ଦେଶସ୍ଥ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ (ଇରି), ଆମଦେଶର କଟକଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ (ଏନ୍.ଆର.ଆର.ଆଇ) ଓ ଦେଶର ଅନ୍ୟକେତେକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ସହଯୋଗରେ, ଅଧିକ ବନ୍ୟା ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତିଥିବା ଏକ ନୂଆ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଧାନ ବାହାର କରାଯାଇଛି, ଯାହାର ଏକାଦିକ୍ରମେ ୧୪-୧୭ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ିପାଣି ସହିବା ଶକ୍ତିଥିବା ସହିତ ଅଧିକ ଅମଳ କ୍ଷମତା ରହିଛି। ଭାରତରେ ୨୦୦୯ ମସିହାରେ ଓ ବାଙ୍ଗ୍ଲାଦେଶ, ଇଣ୍ଡୋନେସିୟା ଏବଂ ଫିଲିପାଇନସ୍‌ରେ ୨୦୧୦ ମସିହାରେ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଚାଷପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇଥିବା ଏହି ଧାନକୁ ଭାରତରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନ କୁହାଯାଉଛି।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଓ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ

ଲୋକପ୍ରିୟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଧାନର ବଢ଼ିପାଣି ସହିବା ଶକ୍ତି ବିଶେଷ ନଥିବାରୁ ୪-୫ ଦିନରୁ ଅଧିକ ଦିନ ପାଣିରେ ବୁଡି ରହିଲେ ଅମଳ କମିଯାଏ, ତେଣୁ ଏହି ଧାନର ବୁଡାପାଣି ସହିବା ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅଧିକ ବଢ଼ି ପାଣି ସହିବା ଜିନ୍ ବା ଗୁଣ (ସବ୍-୧ଜିନ୍) କୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାନେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଧାନରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ପାରିଛନ୍ତି। ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନର ସବ୍-୧ ଜିନ୍, ମଧ୍ୟ ଏକ ଦେଶୀ ଧାନରୁ ଆସିଥିବାରୁ ଏହା ଜେନେଟିକାଲି ମୋଡିଫାଏଡ୍ (ଜି.ଏମ୍.) ଫସଲ ନୁହେଁ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନ ବିହନ ପ୍ରଥମେ କଟକସ୍ଥ ଏନ.ଆର.ଆର.ଆଇ.କୁ ୨୦୦୬ ମସିହାରେ ମିଳିଥିଲା ଓ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହା ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଧାନ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ଚାଷୀଙ୍କ ବିଲରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା। ପରୀକ୍ଷା ପରେ ଏନ୍.ଆର.ଆର.ଆଇ, କଟକ ଓ ନରେନ୍ଦ୍ରଦେବ କୃଷି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଫୌଜାବାଦ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଆମ ଦେଶରେ ଏହି ଧାନର ଚାଷ ପାଇଁ ସବୁଜ ସଙ୍କେତ ଦେଇଥିଲେ ଓ ୨୦୦୯ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସରେ ଏହାର ନୋଟିଫିକେସନ୍ କରାଯାଇଥିଲା। ମୂଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଧାନର ସବୁ ଗୁଣ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନରେ ଅଛି, କେବଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଧାନର ଉପର ଚୋପା ନାଲି ଅଂଶିଆ ଥିଲା ବେଳେ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନର ଚୋପାର ରଙ୍ଗ ନଡ଼ା ରଙ୍ଗ ପରି ସଫା, ଯାହାକି ଚାଷୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ଆଦୃତ ହୋଇପାରିଛି। ମୂଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ର ୪-୫ ଦିନ ବୁଡ଼ା ପାଣି ସହୁଥିବା ବେଳେ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନ ୧୪-୧୭ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଡ଼ାପାଣି ସହିପାରେ। ଏହି ସବ୍-୧ ଜିନ୍ ଯୋଗୁଁ, ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ରହିବା ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନର ବୃଦ୍ଧି ସିମୀତ ହୋଇଯିବା ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଶକ୍ତି କ୍ଷୟ ନହୋଇ ଅଧିକ ଦିନ ସୁସ୍ଥ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅଧିକ ଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୦ ଦିନରୁ ଅଧିକ ଦିନ ପାଣିରେ ବୁଡି ରହିଲା ପରେ, ଏହାର ଗଛ କେତେକାଂଶରେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିବା ପରି ଦେଖାଯାଏ। ମାତ୍ର ଏହି ସବ୍-୧ ଜିନ୍ ଯୋଗୁଁ ଏହାର ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ପୁନଃବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଅଧିକ ପିଲ ବାହାରିଥାଏ।

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବଦଳରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନ ଚାଷ କରାଗଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨ ଟନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅମଳରେ କ୍ଷତିକୁ ଭରଣା କରାଯାଇ ପାରେ।

ଉପଯୁକ୍ତ ଜମି

ମୂଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଧାନ ପରି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନ ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ ଜମି ଓ ମଧ୍ୟମ କିସମ ଜମିରେ ବର୍ଷାଦିନେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ। ଏହି ଧାନର ଗଛ ଗେଡ଼ା ହୋଇଥିବାରୁ, ଯେଉଁ ଜମିରେ ଅଧିକ ଦିନ (୨୦ ଦିନରୁ ଅଧିକ) ପାଣି ଜମି ରହିବା ବା ବଢ଼ି ପାଣି ଛାଡି ଯିବାପରେ ମଧ୍ୟ ବିଲରେ ୨୫ସେ.ମି.ବା ୧ ଫୁଟରୁ ଅଧିକ ପାଣି ରହିବା ସମ୍ଭାବନା ଥିବ, ସେଠାରେ ଏହାକୁ ଚାଷ ନକରିବା ଉଚିତ୍।

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି (ଏହା ତଳିପଟାଳି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ)

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଅଳ୍ପଦିନ ପୂର୍ବରୁ ସୁବିଧା ଥିଲେ ଜମିରେ ଜୈବିକ ଖତସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ଓ ମାଟିରେ ମିଶାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ଜମିକୁ ଅତି କମ୍‌ରେ ୩ ଥର ଚାଷ କରି ସମତୁଲ କରନ୍ତୁ (୨ଥର ଚାଷ, ୧ଥର ସମତୁଲ କିମ୍ବା ୧ଥର ଚାଷ, ୨ଥର ସମତୁଲ କରନ୍ତୁ) ଜମିରେ ଅନାବନା ଘାସ ଉଠିବା ଓ ତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇଥର ଚାଷ ମଧ୍ୟରେ ୨ସପ୍ତାହ ବ୍ୟବଧାନ ରଖନ୍ତୁ। ଜମିରେ ଜଳକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିବାପାଇଁ ହିଡ଼ ଗୁଡ଼ିକୁ ମରାମତି କରନ୍ତୁ। ଜମି ସମତୁଲ କରିବା ସମୟରେ ଜମିରେ ଅଳ୍ପ ପାଣି ରଖି ସମତୁଲ କରନ୍ତୁ।

ଶୁଦ୍ଧ ବିହନ ବ୍ୟବହାର

ଶୁଦ୍ଧ ବିହନ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ବିହନ ଦରକାର ହୋଇଥାଏ ଓ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକ ସୁସ୍ଥ ସବଳ ହୋଇଥାଏ। ଫସଲ ଏକମଛା ହେବା ସହିତ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ। ଭଲ ବିହନ ପରିଷ୍କାର (ବାଲି ଗୋଡ଼ି ନଥାଏ), ଶୁଦ୍ଧ (କେବଳ ସେହି କିସମ ଧାନବିହନ) ଏବଂ ସୁସ୍ଥ (ନିଦା ଦାନା, ଏକମଛା ରଙ୍ଗ, ଏବଂ ଭଙ୍ଗା ନଥିବା) ହେବା ଦରକାର।

ବିହନ ବିଶୋଧନ

ରୋଗ/ପୋକ ଆକ୍ରମଣ ଆଶଙ୍କା ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ବିହନକୁ ବିଶୋଧନ କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ। ୧କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ପାଇଁ ୧ଗ୍ରାମ କାରବେନ୍‌ଡାଜିମ୍ ମିଶାଇ ବିଶୋଧନ କରିବା ଦରକାର।

ଫସଲ ପରିଚାଳନା

ବୁଣା ଧାନ ପାଇଁ: ବନ୍ୟା ସମ୍ଭାବନା ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ରୁଆଧାନ ଅପେକ୍ଷା ବୁଣାଧାନରେ ବନ୍ୟା ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିର ଆଶଙ୍କା ଥାଏ। ମେ ରୁ ଜୁନ୍ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ବୁଣାବୁଣି ଶେଷ କରିବା ଭଲ।

ଛଟା ବୁଣା ପାଇଁ : ଛଟା ବୁଣା ପାଇଁ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦କି.ଗ୍ରା. ପ୍ରାମାଣିକ ବିହନ ଏବଂ ଧାଡିବୁଣା ପାଇଁ ୫୦ କି.ଗ୍ରା ବିହନ ଦରକାର ହୋଇଥାଏ। ଧାଡ଼ିବୁଣା ପାଇଁ ଧାଡ଼ିବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ଓ ଦୁଇ ଧାଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ ୨୦ସେ.ମି ବ୍ୟବଧାନ ରଖନ୍ତୁ।

ତଳିଘରା ପରିଚାଳନା ଓ ରୋଇବା

ମେ ରୁ ଜୁନ୍ ମଧ୍ୟରେ ତଳି ଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତି କରି ବିହନ ବୁଣନ୍ତୁ। ଜୁଲାଇ ମାସରେ ବର୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲେ ଧାନରୋଇବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତୁ। ଏକ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ତଳିଘରାର ପରିମାଣ ୭୫୦-୧୦୦୦ ବର୍ଗମିଟର ମଧ୍ୟରେ ରଖନ୍ତୁ। ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪୦-୫୦ କି.ଗ୍ରା. (ଉଭୟ ଖରୁଡ଼ିବୁଣା ଓ ଗଜାବୁଣା ପାଇଁ) ଅର୍ଥାତ୍ ତଳିଜମିର ବର୍ଗମିଟର ପ୍ରତି ୪୦-୫୦ ଗ୍ରାମ ହିସାବରେ ବିହନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ।

ତଳିଘରା ପାଇଁ ୫୦୦ କି.ଗ୍ରା ଗୋବର ଖତ/ଖତସାର ଦେଲେ ଭଲ। ତଳିଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଶେଷ ଅବସ୍ଥାରେ ୪-୫ କି.ଗ୍ରା ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାର, ୪-୫କି.ଗ୍ରା ଫସ୍‌ଫରସ୍ ସାର ଏବଂ ୪-୫କି.ଗ୍ରା ପଟାସଜାତୀୟ ସାର ମାଟିରେ ମିଶାଇ ତଳିପକାନ୍ତୁ। ତଳିଘରାରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ଜାତୀୟ ସାର ବ୍ୟବହାରରୁ ନିବୃତ ରୁହନ୍ତୁ। କାରଣ ବନ୍ୟାରେ ବୁଡ଼ିଲେ ଏହା ଫସଲର ବେଶି କ୍ଷତି କରିବାର ଆଶଙ୍କା ଥାଏ। ତଳି ୩୦ ଦିନର ହୋଇଗଲେ ରୋଇବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ।

- ୨୦x୧୫ କିମ୍ବା ୧୫x୧୫ ସେ.ମି ବ୍ୟବଧାନରେ ତଳି ରୁଅନ୍ତୁ, ବୁଦାପ୍ରତି ୨-୩ଟି ତଳି ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ (ଅଧିକ ଦିନର ତଳି ପାଇଁ କମ୍ ବ୍ୟବଧାନରେ ରୁଅନ୍ତୁ)।
- ରୁଆ ଜମିରେ ଏକ ବର୍ଗମିଟର ପ୍ରତି ୩୫-୪୦ଟି ବୁଦା ରହିବା ଦରକାର।

ସାରପ୍ରୟୋଗ

(କ) ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି ତଥା ତଳି ଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଜୈବିକ ଖତସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।

(ଖ) ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ସୁପର ଓ ପଟାସ୍ ସାର ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦.୪୦.୪୦ କି.ଗ୍ରା. ଅନୁପାତରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ। ମୂଳ ସାର ହିସାବରେ ଜିଙ୍କ୍ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୫କି.ଗ୍ରା. ହିସାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରେ।

(ଗ) ମୂଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଧାନ ପରି ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ସବୁତକ ସୁପର ଓ ପଟାସ୍ ସାର ବୁଣିବା ବା ରୋଇବା ପୂର୍ବରୁ (ମୂଳ ସାର ହିସାବରେ) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ। ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାରର ୧/୩ ଅଂଶର ଅଧା (ସମୁଦାୟର ୧/୩ ଅଂଶ), ଗଛକୁ ୪୫-୫୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଓ ବାକି ଅଧା (ସମୁଦାୟର ୧/୩ ଅଂଶ) ଫସଲର ଗର୍ଭଣା ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।

(ଘ) ବନ୍ୟା ହୋଇଥିଲେ, ବଢ଼ିପାଣି ଛାଡ଼ିବାର ୫-୭ ଦିନପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦କି.ଗ୍ରା ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଗଛ ଗୁଡିକର ଶିଘ୍ର ପୁର୍ନଃବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ।

ଘାସ ଦମନ

(କ) ଜମିକୁ ଅନାବନା ଘାସରୁ ମୁକ୍ତ ରଖନ୍ତୁ। ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଘାସଗୁଡ଼ିକ ଫସଲର ଅଧିକ କ୍ଷତି କରିଥାନ୍ତି। ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିୟମିତ ଭାବେ ଘାସ ଦମନ କଲେ ଜମିରୁ ଘାସର ମୂଳପୋଛ ହୋଇଥାଏ।

(ଖ) ରୋଇବାରେ ୩-୪ ସପ୍ତାହ ପରେ ଥରେ ଏବଂ ପୁଣି ୬-୭ ସପ୍ତାହ ପରେ ବିଲରୁ ଘାସ ବାଛି ଦିଅନ୍ତୁ। ସର୍ବଦା ଘାସ ବଛା ବଛି କାମ ସାରିବା ପରେ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ (ସୁବିଧା ଥିଲେ କୋନୋଉଇଡର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ)।

(ଗ) ଯଦି ଜମିରେ ଅଧିକ ଘାସ ହୋଇଥାଏ, ଘାସମରା ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ। କିନ୍ତୁ ରାସାୟନିକ ଘାସମରା ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କଲେ ମଧ୍ୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ହାତ କିମ୍ବା ଯନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଘାସ ବାଛି ଦିଅନ୍ତୁ। ରାସାୟନିକ ଘାସମରା ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କଲାବେଳେ ଅନୁମୋଦିତ ସମୟ, ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣ ଓ ଘାସ ମୁତାବକ ଔଷଧ ପ୍ରତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ସବୁବେଳେ ଔଷଧ ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀକୁ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ। ପରବର୍ତ୍ତୀ ପୃଷ୍ଠାର ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବିକଳ୍ପ ଗୁଡିକୁ ଦେଖନ୍ତୁ।

ରୋଗ/ପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାଣର ସାର ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍-୧ ଧାନରେ ରୋଗ/ପୋକର ପ୍ରାର୍ଦୁଭାବ କମ୍ ହୁଏ। ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ଜାତୀୟ ସାର ଦେଲେ ଏହି ଆଶଙ୍କା ଅଧିକ ଥାଏ। ତେଣୁ ଦରକାର ହେଲେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଔଷଧ ଓ ରୋଗ/ପୋକ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ।

ଧାନ ଅମଳ ସମୟ

- ଫୁଲ ଉଡ଼ାଇବାର ୩୦ ଦିନ ଭିତରେ ଧାନ କାଟି ଆଣନ୍ତୁ (କେଣ୍ଡାରେ ୮୦ରୁ ୮୫ ଭାଗ ଧାନ ପାଚି ଯାଇଥିଲେ)।
- ଅମଳ ଧାନକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଖରାରେ ଶୁଖାଇ ରଖନ୍ତୁ।